Habari za Jimbo la Tanga

Kama zilivyoandikwa na Afisa wa Habari kwa idhini ya Regional Comissioner, Tanga

No. 32 **Gazeti hili hutolewa bure.** **Septemba, 1963**

Rais wa Tanganyika Mwalimu Julius Nyerere anashuka katika gari la moshi alilokuja nalo ili kufungua reli mpya ya Ruvu-Mnyuzi. Hapa ni stesheni ya Makinyumbi.

RAIS AFUNGUA NJIA YA RELI

Tarehe 17 Agosti, Rais wa Tanganyika, Mwalimu Julius Nyerere aliifungua rasmi reli kati ya Ruvu na Mnyusi. Kufunguliwa kwa reli hii kulifanyika katika stesheni mpya ya Makinyumbi mbele ya hadhara kubwa iliyohudhuriwa na watu wa mataifa yote.

Reli hii sasa imeunganisha Afrika Mashariki nzima, kwahio bidhaa na abiria watasafiri moja kwa moja kutoka Tanga hadi Dar es Salaam, au kutoka Dar es Salaam mpaka Mombasa, Nairobi na Kampala. Kadhalika nauli imepunguzwa.

Katika hutuba ya kuifungua reli hii mpya iliyogharimia pauni milioni tatu, Rais alisema kwamba ubora na umuhimu wa reli hii unaonekana wazi, na utaendelea kuwa hivyo kwa miaka mingi ijayo.

Njia bora za kupeleka bidhaa na watu ni za maana sana kwa kazi ya kujenga Taifa na maendeleo ya nchi, na reli hii imefanya kupatikana kwa jimbo hili, pamoja na kuziunganisha nchi hizi za Afrika Mashariki pamoja.

RELI YA TANGA

Reli ya Tanga sasa ni 70 tangu kutengenezwa na ni reli ya kwanza nchini. Ilianzishwa mwaka 1893 na Wajerumani.

Watu wote walioajiriwa katika Idara ya Reli wanafanya kazi ya thamani kubwa kwa Tanganyika kwa kuwashinda maadui wakubwa — umaskini, magonjwa na ujinga, na ni lazima wawe wenye fahari kwa kazi zao kwa manufaa ya nchi. Kwa vile bila ya reli mazao katika vijiji yangeharibiwa na yasingefika yanakotakiwa. Wagonjwa wasingeweza kufika katika Hospitali kubwa na watoto wa Skuli wasingeweza kusafiri kwenda kwenye vyuo vyao.

SERIKALI YAHESHIMU DINI

Serikali ya Tanganyika inaheshimu uhuru na kazi za dini zote. Uhuru wenyewe ukiwa wa kuabudu, mikutano ya dini na kuieneza dini. Maneno haya alisema Waziri wa Mambo ya Ndani, Mheshimiwa Bwana Job Lusinde.

Pia serikali inatoa ruhusa katika sikukuu za dini, pia wafanya kazi wanapewa ruhusa siku za kazi kwenda kusali na kushiriki katika sherehe nyingine za dini.

Lakini ikiwa kiongozi yeyote wa dini atatumia dini kama ngao ya kueneza siasa yake au ya mtu mwingine, na kama kiongozi yeyote wa dini anaitumia dini kuleta farakano kwa nchi hii, basi Serikali haitasita kumchukulia hatua kali.

13 Wasio na kazi wahamishwa Tanga

Watu 13 wasio na kazi na ambao walionekana wanazurura ovyo mjini, walirudishwa makwao na Area Kamishna wa Tanga, Bwana Ali Diwani.

Katika kundi hilo watu wengine walipelekwa Mwanza, Bukoba, Arusha, Dodoma, Lushoto na Handeni, na walisafirishwa kwa nauli ya Serikali.

Mapema mwezi jana, Bwana Diwani aliwaonya watu wasio na kazi wajitafutie kazi za kufanya, au warudi makwao wakalime, alisema kama hawafanyi hivi Serikali itachukua hatua.

Bwana Diwani aliwaambia watu kwamba wasio na kazi katika mji wanaweza kwenda kuishi Pongwe katika shamba lililofunguliwa na Serikali, ambako watapewa ardhi ya kulima, na pia chakula hutolewa bure na Serikali.

Hii ni mashine mpya ya kutenganisha uchafu wa katani na maji, iliyoko Mpingoni, huko Pongwe Sisal Estate.

Mashine ya kutenganisha uchafu wa Katani

Halmashauri ya kuchungua tatizo la maji kuchafuliwa na mataka ya katani k[illegible]ika Mkoa wa Tanga Mwenyekiti wake akiwa Bwana Rashidi J. Abdallah, Mkuu wa Mkoa wa Tanga, imetembelea kiwanda cha Mpingoni katika shamba la katani la Pongwe. Wameona jinsi mashine mpya inavyotenganisha maji na mataka ya katani.

Bwana W. Schlaepfer ambaye ni Meneja wa shamba hili pamoja na bwana fundi wake Bwana Gautschi, walieleza namna mashine hiyo inavyofanya kazi, na kujibu maswali mbali mbali waliyoulizwa na Halmashauri hiyo. Sheikh Amri Abedi Waziri wa Sheria, ambaye alitembelea jimbo la Tanga pia alikuwa mmojawapo.

Bwana Schlaepfer alieleza jinsi uchafu wa katani unavyotengwa mbali na maji ambayo yataweza kutumiwa tena kwa kunyweshea mashamba, au kuyamwaga katika ardhi ili yanywewe na udongo na baadaye yaing.e tena katika mito baada ya kusafishwa na nguvu ya ardhi.

Pia ule uchafu wa katani uliyokuwa ukiingia pamoja na maji mitoni sasa utaweza kutumika kama mbolea katika mashamba.

MCHANGO WA MAENDELEO

Mchango wa maendeleo uliyoanzishwa na Bwana Regional Commissioner mwezi Februari mwaka huu, mpaka mwishoni mwa mwezi Julai umekusanya Shs. 63, 320/— zilizotolewa na wakarimu mbali mbali.

Fedha hizi zitatumiwa kusaidia wananchi ambao wamekwisha onyesha mfano bora wa kujisaidia wenyewe katika kazi za kilimo na kadhalika.

Katika mkutano wa kwanza Bwana Regional Commissioner alisema kwamba watu wengi wasio na kazi wameitikia mwito wa Taifa wa kujenga nchi yao, na kunyanyua maisha yao. Kwahiyo aliona bora watu hawa wasaidiwe ili wasirudi nyuma katika bidii yao.

Aliendelea kusema kuwa Serikali ya wananchi imetoa fedha kusaidia mipango mingi ya kujenga Taifa, na ilikuwa vigumu kidogo kwa Serikali yetu changa kuzidi kutoa fedha kusaidia mipango mingine.

Watu wote waliohudhuria katika mkutano huo waliunga mkono maneno ya Regional Commissioner na kuahidi kusaidia.

Mpaka sasa wakarimu wanaweza kusaidia katika mpango huu, na kuwa m'saada ipelekwe kwa Bwana Regional Commissioner, P. O. Box 95, Tanga.

MISITU NA FAIDA YAKE

Kwa jumla katika wilaya nyingi kuna misitu ambayo huhifadhiwa.

Je misitu yote hiyo imehifadhiwa kwa makusudi gani? Misitu huhifadhiwa kwa ajili ya manufaa mengi ambayo huwafaidia raia wenyewe, na nchi nzima. Kwanza kila mtu anapotarajia kuhamia kijiji kingine, au akiwa mfanya kazi anapoambiwa atahamishwa kwenda mahali pengine, jambo la kwanza linalomjia kichwani ni kujiuliza, "Je, kule niendako nitapata nyumba ya kukaa?" au "Je, kule kijijini niendako nitaweza kujenga nyumba yangu bila taabu?" Haya basi, mpaka hivi leo nyumba nyingi hujengwa kwa miti — hivyo basi faida kubwa moja ya kuhifadhi misitu ni kupata majengo.

Misitu mikubwa huhifadhi maji ya chemchem au ya vijito yasikauke upesi kwa sababu si rahisi mwanga wa jua kupenyeza na kufikia mahali maji yalipo na kuweza kuyakausha. Maji ya vijito vitokavyo kwenye misitu mikubwa mwenye chemchem ndio msingi wa maisha ya watu wengi waishio kando kando ya milima na hata sehemu za nyika.

Maji hayo huweza kutumika katika kunyweshea mimea; na kwa njia hiyo kilimo husitawi.

Misitu husaidia kuleta mvua kwa sababu kila siku ule umande utokao kwenye majani hugeuka na kuwa mvuke na kupaa mawinguni, hivyo basi kidogo kidogo maji huongezeka mawinguni mpaka hatimaye hudondoka kama mvua. Na kwa njia hiyo mito na vijito hujaa maji ambayo huwafaidia raia kwa matumizi mbalimbali.

Nchi yoyote ikikaa bila ya kupata mvua hata kidogo mwisho wake itakuwa dhiki sana kwa watu kuweza kuishi kwa raha, yaani ndio kusema mimea haitasitawi kamwe isipokuwa labda kwa kutumia njia ya mifereji ya maji kutoka kwenye mito isiyokauka.

Mahali penye msitu hunusurika wakati mvua kubwa inaponyesha kwani udongo wake hauwezi kumomonyoka kwa sababu matone ya mvua hayawezi kufika ardhini moja kwa moja na kuchimba udongo, kisha si rahisi kwa maji kutiririka ovyo msituni, tena ile mizizi ya miti hushika udongo pamoja na kuufanya imara sana usiweze kumomonyoka. Nchi yoyote isiyo na misitu ni rahisi kupoteza udongo wenye rutuba kwa njia ya mmomonyoko, na kwa njia hiyo inaweza kuwa kame kabisa.

Pia faida kubwa sana ya misitu ni kufaa kwa mbao. Ipo miti ya aina mbalimbali ambayo hufaa sana kwa mbao. Kila raia apendae kuendesha kazi ya kupasua mbao anaweza kupewa cheti cha kibali kwa kutoa ushuru fulani Serikalini, Hii pia ni njia moja wapo ya kuongeza mapato ya nchi yote kwa jumla.

Je mtu anaweza kwenda kuchunga ng'ombe wake kwenye pori au msitu uliohifadhiwa? Naam, bila shaka isipokuwa ni lazima kwanza apewe ruksa na ofisi ya mabwana miti baada ya kupeleka maombi yake, na kutoa ushuru atakaoambiwa.

Misitu inayohifadhiwa kuwekewa mipaka yake kwa mawe ya udongo ulaya, lakini iwapo msitu unaohifadhiwa umepakana na njia au barabara kubwa, hapo vibao maalum hutumika, na vibao hivyo huwa vimeandikwa "Tunza Msitu" na isitoshe vina picha ya Twiga ili kuwafahamisha wapita njia wasije wakavunja sheria za kuhifadhi misitu. Sheria za kuhifadhi misitu zinakataza kukata, kufyeka miti na majani au kuchoma moto pori au kuiweka miti alama kwa mapanga.

Idara ya misitu ikishirikiana na idara ya kilimo imefanya kazi kubwa katika kuwahimiza raia kupanda miti yao wenyewe kwa ajili ya kujipatia majengo, mbao, kuni, na kuhifadhi udongo kwa siku za mbele. Watu wengi wamejishughulisha na kazi hiyo ya kupanda miti, na mpaka leo wengi wanazidi kupanda, na wale ambao bado kupanda wanashauriwa kupanda miti ili ije iwafaidie sio wao tu bali vizazi vijavyo siku za mbele.

Basi wananchi, sisi sote tushirikiane ili tuhifadhi misitu yetu. Tukifanya hivyo tuu, tutapata mvua za kutosha, mito yetu itajaa maji mengi, na mazao yataongezeka, pia udongo utahifadhiwa na vizazi vyetu vijavyo vitanufaika.

OFISI YA TANU INAJENGWA

Mkuu wa Mkoa wa Tanga Bwana Rashidi J Abdallah, Mkuu wa Wilaya, Bwana Ali Diwani pamoja na Makamu wa Meya, Bwana Onato Kupa ni baadhi ya watu waliohudhuria katika kujenga nyumba ya Tanu sehemu ya Chumbageni, Tanga, ambayo inajengwa katika mpango wa kazi za kujenga Taifa.

Nyumba hiyo ikiwa ya thamani ya Shs. 12,000/— inajengwa katika kiwanja cha Bwana Mwinjuma Mwinshehe ambacho amekitoa bure. Thamani yake ikiwa Shs. 3,200/—

Nyumba hiyo itakuwa na Offisi, chumba cha madarasa ya watu wazima, chumba cha vitabu, stoo moja na baraza mbili.

Katika kazi hiyo watu waliongozwa na Bibi Mwanamema binti Sultani ambaye ni Mwenyekiti wa Tanu kwa upande wa wanawake huku wakiimba wimbo wa "Tanu Yajenga Nchi".

Inatazamiwa kuwa jengo hilo litamalizika kwa muda wa miezi minne.

Nia ya Serikali kuyapeleka Mbele maisha ya Raia

Ilikua ni nia ya Serikali ya wananchi kuyapeleka mbele maisha ya raia wote, na kuhakikisha kwamba katika miaka mitano ijayo mapato ya mtu wa kawaida yanaongezeka kutoka pauni 20 mpaka pauni 34 kwa mwaka, maneno haya alisema Afisa Mkuu wa Idara ya Kilimo katika Mkoa huu, Bwana D.K. Lwehabura, akiwaambia wanachama wa halmashauri ya maendeleo katika Wilaya za Tanga, Pangani, Handeni na Lushoto.

Itakuwa taabu kupata mafanikio mema ila mpaka watu wote wawe tayari kufanya kazi kwa bidii katika kilimo ili kuongeza mazao yao kwa sehemu 50 kwa mia, alisema. Alishauri kwamba ni jambo muhimu kwa wakulima wote kufanya kila njia kuongeza ubora wa mazao yao ili kuiwezesha nchi hii kuuza mazao yake katika masoko ya Dunia.

Bwana Lwehabura alizishauri Halmashauri zote za Maendeleo kwamba wanapofikiria kutengeneza mipango ya maendeleo ya miaka mitano ijayo, kufikiria sana namna ya kuweza kuongeza ufugaji wa wanyama na kuongeza kazi za uvuvi.

Alisema kua katani ni zao muhimu linaloleta utajiri mkubwa, kwahiyo aliwashauri wakulima zaidi wa kiafrika wajishughulishe kupanda katani. Pia alisema ilikuwa bora kila mwananchi alime mashamba ya chakula kama vile, muhogo, mahindi, maharage, mpunga na ndizi. "Bila ya chakula cha kutosha", alisema "hatuwezi kufanya kazi kwa bidii".

Ni nia ya serikali kuanzisha sehemu mpya ya kukaa wananchi huko Handeni, ili waweze kulima na kuanza maisha mapya. Lakini, aliongeza, watu walio na bidii ya kufanya kazi kwa kuinua maisha yao na uchumi wa nchi hii ndio watakaochaguliwa kwenda huko.

Ilikuwa ni juu ya kila kijiji kutengeneza mipango yao ya maendeleo ya kukuza maisha yao na kuendeleza uchumi wa nchi hii.

Pia aliwaambia wasikilizaji wake kwamba matrekta 15 yatakuja katika Mkoa wa Tanga, na yatatolewa kwa mpango wa mkopo wa miaka mitano.

Sehemu za Usambara zilikua na ardhi yenye rutuba sana kwa kupanda viungo, kama mdalasini, iliki na pilipili manga, na akawashauri wakulima wajaribu mazao haya.

Bwana Maendeleo wa Mkoa, C. O. Milinga aliwashauri wananchi wafungue madarasa zaidi ya masomo ya watu wazima, kwasababu, alisema, kama watu hawajui kusoma na kuandika, itakua vigumu kufahamu namna ya kukuza maisha yao.

Lazima tuwafundishe wananchi kusoma na kuandika ili waweze kufahamu mipango yao ya maendeleo ya miaka mitano, na aliwataka wananchi wote waungane kwa juhudi kubwa ili masomo yafanikiwe.

Pia alisema wanawake wasiwachwe nyuma, kwa sababu wao walikuwa ni sehemu moja ya wananchi, na ilikuwa juu yao kushiriki katika kutimiza maendeleo ya nchi yafanikiwe. Kama wanawake wakijua kusoma, aliendelea ana hakika maendeleo ya nchi hii yatafanikiwa haraka.

PONGEZI KWA WATU WA USAMBARA

Bwana Sam Shemsanga, Executive Officer wa Halmashauri ya Wilaya ya Lushoto aliwapa pongezi wananchi wote wa Wilaya hiyo kwa juhudi yao ya kufanya kazi za kujenga Taifa, Alisema wananchi waliokoa kiasi cha Shs. 256, 600/— kwa baadhi ya kazi tuu walizofanya.

Alisema pia Halmashauri yake alitowa msaada wa Shs. 19,330/— kusaidia kazi hizi zimalizike, lakini aliongeza, "Jasho la wananchi lilikuwa kubwa zaidi".

Halmashauri ya Lushoto mpaka sasa inasaidia wananchi katika kazi nyingi za kujenga Taifa, kwa kutoa fedha taslimu, au vifaa vya kazi kama majembe, sururu na kadhalika.

Chakula ni kingi katika Mkoa wa Tanga

Hali ya chakula katika Mkoa wa Tanga ni nzuri sana na itakuwa hivyo kwa muda mrefu, alisema Mkuu wa Idara ya Kilimo wa Jimbo hili, Bwana D. K. Lwehabura.

Alisema kuwa tani 1,150 za mpunga zimekwisha uzwa katika Wilaya ya Lushoto, pia tani 17 huko Handeni, pia yanatarajiwa mavuno mazuri katika sehemu ya pwani ya Jimbo hili.

Pamba imeanzwa kuchumwa huko Handeni, Tanga na katika wilaya ya Pangani. Pamba katika Wilaya ya Handeni itakuwa nzuri. Pia pamba inaanza kutoa maua katika sehemu za Lushoto.

Mpaka sasa miche ya minazi 10,170 imenunuliwa na wenye mashamba ya minazi, pia miche, 1,200 ya kakau ilipewa chama ya wapanda kakau huko Muheza kwa ajili ya wanachama wao. Kakau iliyopandwa mwaka 1960 na 1961 inakuwa vizuri sana, na mazao ya kakau yatapatikana katika October — November mwaka huu.

Bwana Lwehabura amesema pia wananchi wanaonyesha bidii yao ya kupanda mkonge, na anatumaini mwisho wa mwaka huu zaidi ya eka 1,000 zitakuwa zina mkonge.

Lijue Jimbo Lako

Mkoa wa Tanga una Wilaya nne, nazo ni Tanga, Pangani, Handeni na Lushoto. Wilaya ya Lushoto inachanganya na sehemu yote ya Korogwe. Makao makuu ya Mkoa ni Tanga mjini, ambako ndiko kwenye ofisi ya "Regional Commissioner" (Mkuu wa Mkoa).

Wilaya ya Tanga ina eneo la maili za mraba 1,833, na inakadiriwa kwamba zaidi ya watu 142,000 wanaishi Wilayani. Tanga pia ni mji wa pili kwa ukubwa nchini Tanganyika, na bandari maarufu sana Duniani, kwa kusafirishia Mkonge kwa wingi.

Wilaya ya Pangani ni ndogo na ina watu wazidio 26,000. Huu ni mji wa asili. Handeni ina eneo la maili za mraba 5,385 na ndio Wilaya yenye eneo kubwa katika Mkoa mzima. Watu zaidi ya 75,000 huishi katika Handeni.

Wilaya ya Lushoto inayochanganya sehemu ya Korogwe ina eneo za maili za mraba 2,749 na watu kiasi cha 220,000.

Mazao yanayopatikana katika Mkoa huu ni pamoja na Mkonge, Chai, Mbata, Muhogo, Mahindi, Kakau, Pamba, Mchele, na popoo. Zaidi ya hayo kuna mazao mengi madogo madogo yanayolimwa.

Sijui kama watu wengi wanafahamu kwamba mtambo mkubwa wa kutoa moto wa spaki uko katika Mkoa wa Tanga, na pia mtambo huu sasa unazidishwa ili uweze kupeleka moto wa spaki katika sehemu nyingine za Tanganyika, mpaka reli ya kati. Kwa hivi sasa tunapeleka moto wetu wa spaki kusaidia watu wa Kenya.

Katika kila Wilaya kuna Mkuu wake, na huitwa "Area Commissioner." Huyu ni mwana siasa aliyechaguliwa kushika kazi hapo zama za Ukoloni ziliendeshwa na Ma-DC. Wakuu wa Wilaya zote kwa hivi sasa ni hawa:—

Wilaya ya Tanga: Bwana A. A. Diwani.
Wilaya ya Pangani: Bwana Haruna Taratibu.
Wilaya ya Handeni: Bwana Martin Mwanga.
Wilaya ya Lushoto: Bwana R. S. Msangi.

Ofisi kuu za Mkoa wa kila Idara zinapatikana Tanga mjini, isipokuwa ofisi ya Bwana Miti, ambayo iko Lushoto.

Mkoa wa Tanga una wajumbe saba katika Baraza la Taifa, nao ni: Chief Erasto A. Mang'enya (Pwani ya Tanga); Bwana S. S. Chamshama (Lushoto); Bwana A. A. Diwani (Tanga nje); Bwana M. M. Kihere (Tanga nje); Dr. B. Krishna (Tanga nje) Bwana K. T. Mueller (Lushoto), pamoja na Bwana Frank Mfundo (Handeni).

SAIDIA VIPOFU

Sijui ni watu wangapi wanaojua kama wakifa, macho yao yanaweza kutolewa na kuwafaa vipofu. Hii ni hakika, na hivi karibuni tuu mashine ya kufanya operesheni namna hizi imepewa Serikali ya Tanganyika toka Serikali ya Uyahudi.

Itakuwa jambo bora kama watu wakiweza kuandika wasia zao kama wakifa macho yao yachukuliwe ili yaweze kuwafaa wale masikini vipofu.

Kama inavyojulikana mtu akifa anawacha kila chake, na kwa hiyo ingelikuwa jambo bora kama tutakubali kutoa macho yetu baada ya kufa ili yawafae wenzetu wasiyoona.

Mtu aliyeonyesha mfano bora wakutoa macho yake afapo, ni Chief Petro Marealle — kwanini hatufuati nyayo zake?

WANANCHI WAJIJENGEA HOSPITAL LUSHOTO

Hii ni wadi ya T. B. iliyojengwa [illegible] njia ya kujenga Taifa na wananchi wa Lushoto. I[illegible]nu Shs. 50,000/—.

SERIKALI YAKOPESHA FEDHA KUONDOA NYUMBA ZA MAKUTI

Kwa muda mfupi tuu wa miaka miwili na nusu Serikali Kuu na Halmashauri ya Mji wa Tanga imekopesha Shs. 560,000/— kwa watu 280 ili waezeke nyumba zao kwa mabati. Jambo ambalo halikutokea katika miaka 40 ya Serikali ya Kikoloni.

Shauri lilikatwa na Serikali ya Wananchi walipoona kuwa nyumba za makuti ni hatari sana kwa moto, na ni nia ya Serikali kufanya kila njia kuwawezesha watu wote nchini kuwa na nyumba bora na kuepuka khofu ya kuogopa moto, na hii kama inavyojulikana inahitaji mapesa mengi, na itachukuwa muda kabla watu wote nchini wamepata nyumba za mabati.

Inataka ufikirie kidogo kuona kwa watu 280 fedha iliyotumiwa ni kama hiyo hapo juu. Jee Tanganyika nzima yenye Wilaya nyingi na watu milioni kumi, itataka fedha kiasi gani kufanya kazi hii?

Ulipoingia moto mkubwa hapa Tanga, Serikali Kuu peke yake ilikopesha Shs. 300,000/— kwa watu 150 waliyounguliwa, na fedha hizi zilitolewa bila ya faida yoyote. Muda wa kulipwa ni miaka mitano. Ukifanya hisabu kufuata muda huu, utaona kiasi kidogo tu cha kiasi ya Shs. 34/— kitatakiwa kulipwa kila mwezi.

Watu wengine 50 wenye nyumba walikopeshwa Shs. 100,000/— kwa kutia mapaa ya mabati. Katika fedha hizi Serikali Kuu ilitoa Shs. 60,000/—, na Halimashauri ya Mji wa Tanga ilitoa Shs. 40,000/—. Faida kwa mkopo huu ni sehemu sita kwa mia. Wale waliyochukua Shs. 2,000/— walitakiwa kulipa kila mwezi Shs. 39/50, na wale waliokopa Shs. 1,800/— walipe Shs. 36/— kwa mwezi.

Hivi karibuni tu wananchi 80 walipewa mkopo wa kuwawezesha kutia bati nyumba zao, na Serikali Kuu safari hii ilitoa Shs. 60,000/— na Halimashauri ya Mji Shs. 100,000/— jumla 160,000/—. Kulipa ni kwa muda wa miaka 5, toka Shs. 36/— mpaka 39/50 kwa mwezi.

Sasa tujiulize sisi tuliyokopeshwa fedha hizi. Jee sisi tuu basi tumepata mapaa ya bati, jee ndugu zetu wengine wapate mkopo namna hii au wasipate?

Mwananchi bora na aliye na hamu ya kuona maendeleo ya nchi yake lazima atajibu kuwa wananchi wengine wawe na nafasi kupata mikopo namna hii. Basi kama ni hivyo, tufanyeje ili kazi hii iwe rahisi? Njia ni moja na fupi. Ni kwetu sisi tuliyopata mikopo hii kufanya kila njia ili tulipe deni letu kila mwezi. Kwa kufanya hivyo, utaona kwa muda mfupi, ndugu zetu wananchi wengine watakuwa na nafasi ya kupata mkopo katika fedha hizi hizi zetu tunazolipa.

Kama ukichukuwa watu 280 waliopata mikopo na kila mmoja akilipa Shs. 35/— (wastani), utaona kama kila mwezi zingelirudishwa katika mfuko wa kukopesha watu Shs. 9,800/—, na kwa muda wa miezi sita tuu zingalipatikana tena Shs. 588,000/— ambazo zingeliweza kukopeshwa watu kiasi ya 160 hivi. Basi kwa nini wananchi hatufanyi haya. Wengine najuwa wanalipa mikopo yao vema, lakini nasema wote wawe na moyo wa kiungwana, na kuwa na hamu ya kuwasaidia ndugu zao wengine waweze kuwa na nyumba kama zao. Haya shime wananchi tuijenge nchi yetu na hakuna njia ingine ya kuijenga nchi hii ila kila mmoja amuonee huruma mwenzake, na aone vitu vizuri alivyopata yeye apate yule asiyekuwa navyo.

MIPANGO ZAIDI YA KUFUGIA NG'OMBE

Wananchi wa Wilaya ya Tanga, wanazidi kufungua mipango ya minazi na ng'ombe. Hivi karibuni Mheshimiwa Waziri mdogo katika Wizara ya Kilimo Bwana Barongo alifungua mpango mmoja katika kijiji cha Maranzara, sehemu ya Pongwe. Pia Mheshimiwa Bwana Rashidi Jumanne Abdallah, Mkuu wa Mkoa wa Tanga alifungua mpango kama huo katika kijiji cha Mleni. Miji yote hiyo ikiwa katika Wilaya ya Tanga.

Wananchi wa Maranzara waliweza kulima eka 800 za shamba ndani yake mkiwa na minazi 6,000 na kundi la ng'ombe wapatao 112 ambao hulishwa katika shamba hilo.

Kadhalika wananchi hao waliweza kuchanga kiasi cha Shs. 2,000/— kutengeneza nyumba ya kuwahifadhia ng'ombe wao.

Serikali ilitoa msaada, wa simenti, mabomba, waya na mashine ya kutilia dawa wanyama hao.

Vile vile wananchi hao wanatazamia kufungua shamba la katani ambalo watalilima kwa kushirikiana.

Bwana Barongo alipofungua mpango huo alisema ni nia ya Serikali kueneza mipango ya minazi na ng'ombe katika sehemu yote ya pwani. Pia aliwaomba wananchi hao washirikiane na wataalamu wa serikali kwa kuendeleza mipango hiyo.

Kule Mleni nako, Bwana Abdallah, Mkuu wa Mkoa wa Tanga alipofungua shamba hilo aliwaambia wananchi kuwa hakukuwa na mtu ambaye amezaliwa na utajiri, ila mtu yeyote ambaye ni taajiri ni lazima alifanya kazi kwa bidii kuupata utajiri huu. Na hapo aliwahakikishia kuwa iwapo watu wa Tanganyika wangefanya kazi kwa bidii, kungekuwa na mafanikio kwa nchi hii.

Jamaa hao wa Mleni ni 47, wakiwa na shamba lenye eka 412 lenye minazi zaidi ya 10,000 na kundi la ng'ombe wapatao 61. Hivi sasa mipango hiyo inaendelea vema.

KAZI YA KUJENGA TAIFA YASONGA MBELE — PANGANI.

Watatu kutoka kushoto ni Waziri wa Vyama vya Ushirika na Maendeleo, Mheshimiwa Bwana Kasambala, pamoja na Bwana R. J. Abdallah (katikati) mkuu wa Mkoa wa Tanga, wakishiriki kuchukuwa mawe ya kujengea cliniki huko Pangani, inayojengwa na wananchi wenyewe.

TWENDENI TUKASOME

Kama wewe unajua kulisoma gazeti hili, basi tunakuita una bahati. Wako ndugu zetu wengi sana ambao hawajui kusoma wala kuandika, basi Serikali ya wananchi ikaona ni wajibu wake mkubwa kuanzisha madarasa ya watu wazima ili wafundishwe kusoma na kuandika.

Tokea yaanze madarasa haya, wake kwa waume wamehudhurua na kujifunza, na sasa wanaweza kusoma magazeti na kuandika barua kwa jamaa zao.

Watu wengi wamejitolea kufundisha katika madarasa haya, na kusa'dia kwao kumeleta faida kubwa nchini. Lakini bidii yote ni juu ya watu wenyewe wasiojua kusoma wala kuandika kuandikisha majina yao katika madarasa haya kwa faida yao.

Serikali imeanza kuonyesha njia, na iko tayari siku zote kuona kuwa wananchi wanajua kusoma na kuandika, na kila bidii inafanywa na Idara ya Maendeleo pamoja na ushirika na Idara nyingine za Serikali kuhakikisha kuwa jambo hili linafanikishwa, lakini kufanikishwa kwake ni lazima wananchi wenyewe waonyeshe moyo wa kuhudhuria katika madarasa haya.

Katika mkoa huu wa Tanga madarasa mengi yamefunguliwa, katika Wilaya zote, na wananchi wanaonyesha bidii sana na wana moyo wa kuendeleza elimu yao, basi tunawataka wananchi wengine katika kila sehemu Jimboni wajiandikishe katika madarasa haya.

Labda utauliza jee, mimi ni mzee nitachukuwa muda mrefu hata kusoma na kuandika kwa muda mfupi tu. Basi hakuna sababu na wewe usijiunge katika madarasa ya watu wazima sasa. Hakuna wakati wa kupoteza, huu ni wakati mzuri, ambao kama hutautumia vema kwa manufaa yako, kwa manufaa ya nchi yako na jamaa yako, basi utakuja kujuta.

Umuhimu wa kusoma umekwishajulikana wazi kote nchini, na watu wengi sasa wanajisaidia wenyewe, na pia wamegundua kama hakuna taklifu yoyote kujifundisha kusoma. Pia tunajua wale waliopata bahati ya kujua kusoma na kuandika kila mara wako tayari kusaidia ndugu zao waweze kumuondoa adui ujinga.

TAREHE ZA USHURU ZAONGEZWA

Waziri wa Serikali za Mitaa, Bwana Austin Shaba ametoa uamuzi wake kuhusu mageuzo katika tarehe ya mwisho ya kulipa ushuru (local rates) bila nyongeza ya adhabu.

Amesema kwamba badala ya tarehe 31/8/63 sasa itakuwa 31/10/63 ndipo ushuru wote uwe umelipwa.

Basi ni juu ya wananchi wote wanaohusika, wafanye bidii kulipa ushuru wao kabla ya tarehe hiyo mpya kumalizika, yaani 31/10/63.

Printed by the Vuga Press, Soni Tanganyika